

බසනාහිර පළාත් ආධාරන දැඩාර්තමේන්තුව මෝල මාකාණක කල්ඩිත් තීගොක්කලම් Department of Education - Western Province				
දෙවන වාර ඇගයීම Second Term Evaluation - 2018				
පළුම්පිය තුරුම් Grade	විෂයය පා�ත්මක Subject	මුද්ද ධර්මය	පත්‍රය විනාත්තාන් Paper	පැය මැතිත්ත්‍යාලම් Hours
09			I/II	02

i - කොටස

සැලකිය යුතුයි.

- ප්‍රශ්න සියල්ලට ම පිළිතුරු සපයන්න.
- නිවැරදි පිළිතුරකට ලකුණු දෙක බැංක් මූල් ලකුණු 40 කි.
- පහත සඳහන් ඒ ඒ ප්‍රශ්නවලට දී ඇති පිළිතුරු අතුරෙන් වඩාත් නිවැරදි පිළිතුර තෝරා ඒ යටින් ඉරක් අදින්න.

- (1) මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යනු,
 1) සතර සංග්‍රහ වස්තු ය.
 2) සතර මුහුම විහරණ ය.
 3) සතර සංවර සීලය ය.
 4) සතර අගතිය ය.
- (2) සීලයේ පදනම වූ, ලේඛක පාලක ධර්ම හෙවත් දේව ධර්ම නම,
 1) දානය හා සීලය වේ.
 2) විරතිය හා සමාදානය වේ.
 3) ඉද්ධාව හා ප්‍රයුව වේ.
 4) හිරි හා මත්තප්ප වේ.
- (3) අන් අය තමාට සිදුකරනු ඇකැමැති කිසිවක් තමා ද අන් අයට තොකළ යුතුය. මෙසේ තමා උපමා කරගෙන අන් අය පිළිබඳ සිනා කටයුතු කිරීම,
 1) අධිපති ධර්ම නම වේ.
 2) සල්ලේඛ ප්‍රතිපදාව නම වේ.
 3) අත්තුපනායික ධර්ම පර්යාය නම වේ.
 4) බෝධී පාක්ෂික ධර්ම නම වේ.
- (4) "වස් විසු හික්ෂුණිය, හික්ෂු හික්ෂුණි යන උහතේ සංසයා ඉදිරියේ පවාරණය කළ යුතු ය." මෙම දහම් කරුණ ඇතුළත් වනුයේ,
 1) ආලේව අෂ්ටමක සීලයේ ය.
 2) ආරය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ය.
 3) අෂ්ට සමාපත්තියේ ය.
 4) අෂ්ට ගරු ධර්මයෙහි ය.
- (5) මුදුරජාන් වහන්සේ කුළ පැවති, අවලෝ දහමින් කම්පා තොවීමේ උතුම් ගුණය,
 1) පුරිසදම් සාරථී ගුණය නම වේ.
 2) තරදී ගුණය නම වේ.
 3) අරහං ගුණය නම වේ.
 4) ලේකවිදු ගුණය නම වේ.

- (6) කාම, ව්‍යාපාද, නිංසා යන සිතුවීලිවලින් වෙන්වීම අයත් වන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ග අංගය නම්,
 1) සම්මා දැවියයි.
 2) සම්මා සතියයි.
 3) සම්මා සංක්ෂේපයයි.
 4) සම්මා සමාධියයි.
- (7) “ලිතුම් සැප ලැබේ දෙන - දනක් දීමට නිසි වන බැවින් මහ සග ගණ - දී කියා පැවසිණ”
 මහා සංසිරත්නය සතු උතුම් ගුණාගයක් සඳහන් වන ඉහත කවියේ හිස්තැනට සුදුසු වවනය වන්නේ,
 1) පාහුනෙයා යන්නය.
 2) දක්වීනෙයා යන්නය.
 3) ආහුනෙයා යන්නය.
 4) අක්ෂ්රලිතරණීය යන්නය.
- (8) හික්ෂුණී ගාසනයේ “විරරාතුයා” හික්ෂුණීන් වහන්සේලා අතර අග්‍රස්ථානයට පත්වූයේ,
 1) යසේදාරා තෙරණීයයි.
 2) උප්පලවණ්ණා තෙරණීයයි.
 3) බේමා තෙරණීයයි.
 4) මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් තෙරණීයයි.
- (9) සැවැන්නුවර විසු වුල්ලකාල නම් උපාසක තුමා අරහයා දේශනා කළ ඔම්ම පද ගාරාව නම්,
 1) “අත්තනාව කතං පාපං” යන්න ය.
 2) “සුකරාති අසාඩ්නී” යන්න ය.
 3) “සේලෝ යථා ඒකසනෝ” යන්න ය.
 4) “න තං කම්මිමං කතං සාඩු” යන්න ය.
- (10) බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු සතුන් වෙත මහා කරුණාවෙන්, අනන්ත දුක් විදින සත්වයා එම සසර දුකින් මුදවා ගැනීමට දහම දෙසු කාලය වසර කිය ද?
 1) 29 කි.
 2) 35 කි.
 3) 45 කි.
 4) 80 කි.
- (11) බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටිය දී පැවැදි වූ අන්තිම ග්‍රාවකයන් වහන්සේ,
 1) ඔම්මාරාම තෙරුන් ය.
 2) මලියදේව තෙරුන් ය.
 3) ආනන්ද තෙරුන් ය.
 4) සුහඳ තෙරුන් ය.
- (12) කායානුපස්සනා, වේදනානුපස්සනා, විත්තානුපස්සනා, ඔම්මානුපස්සනා යනු,
 1) සතර සංඛ්‍යා වේ.
 2) සතර පරමාර්ථ වේ.
 3) සතර සතිපටියාන වේ.
 4) සතර සම්ඟක් ප්‍රධාන විරය වේ.
- (13) “ප්‍රවියස්ස ලෝක ඔම්මෙහි - විත්තං යස්ස න කම්පති...” මෙහි ලෝක ඔම්ම යනුවෙන් සඳහන් වන්නේ,
 1) ලෝක පාලක ධර්මයන් ය.
 2) අවලෝ දහම ය.
 3) ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය ය.
 4) ත්‍රි ලක්ෂණය ය.

- (14) සිල, සමාධී, ප්‍රයුෂ යනු,
 1) ත්‍රිවිධ කුසල මූලයි.
 3) ත්‍රිවිධ ඕක්ෂාවයි.
- 2) ත්‍රිවිධ ප්‍රණාසකීයායි.
 4) ත්‍රිවිද්‍යාවයි.
- (15) අසීමිත ආගාවන්ගෙන් තොරව, ලද දෙයින් සතුටු වීමේ ගුණය අප විසින් ඇතිකර ගත යුතු උතුම් ගුණාංගයකි.
 එම උදාර ගුණය හැඳින්වෙන්නේ,
 1) "සන්තුස්සක" යනුවෙනි.
 2) "අප්පකිවිව" යනුවෙනි.
- 2) "සුහර" යනුවෙනි.
 4) "සන්තින්දිය" යනුවෙනි.
- (16) "සියලුල පෙර කරන ලද කර්මය අනුව සිදුවන්නේය" යන ප්‍රබ්ලේකත හේතුවාදය ඉගැන්වූ ගාස්තාවරයා වනුයේ,
 1) මක්බලිගෝසාල ය.
 3) පුරණ කස්සප ය.
- 2) ජෙෂන මහාචිර ය.
 4) සංජයබේල්ලවිධිප්‍රත්ත ය.
- (17) "ස්වාමීනි මම මරණ දඩුවම දීමට, දනය පවරා ගැනීමට, නෙරපීමට බලය ඇති රෘෂක්මී. එහෙත්, මා අධිකරණ විනිශ්චයේ දැ පවා මිනිස්සු එකිනෙකා කතා කරති. එහෙත් භාගුවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන විට ග්‍රාවකයන් වහන්සේලා කිවිසුම් හඩක් හෝ තොනගති....." මෙසේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආකර්ෂණීය වාග් විලාශය පිළිබඳ වර්ණනා කළේ,
- 1) කොසොල් රජතුමා ය.
 2) අජාසන් රජතුමා ය.
- 2) බ්‍රිම්බිසාර රජතුමා ය.
 4) සුද්ධේද්‍යන රජතුමා ය.
- (18) බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් අට වන වසරේ වෙසක් පෝය දින මණිඥක්වික තාරුණීය ආරාධනයෙන් ලක්දිවට වැඩිම කළේ,
 1) මහියංගණයට ය.
 3) කැලුණීයට ය.
- 2) මුතියංගණයට ය.
 4) නාගදීපයට ය.
- (19) ආරය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට අනුව තොකළ යුතු වෙළඳාම් ආදි වැරදි පිවන ව්‍යතිතින්ගෙන් වෙන්ව යහපත් පිවන ව්‍යතිතියක යේදීම,
 1) සම්මා කම්මන්තයයි.
 3) සම්මා වායාමයයි.
- 2) සම්මා ආපිවයයි.
 4) සම්මා දිට්ධියයි.
- (20) "කිසිමැ සතු තොමරම් මම තො මරවම්
 මරණ අයට කිසිසෙන් අනුබල තො දෙම්"
 යනුවෙන් අංග තුනකින් පන්සිල් සුරකිය යුතු අයුරු පැව්‍යෙන "බෞද්ධ ලමයා"නම් කවී පන්තිය රවනා කළේ,
- 1) බලංගොඩ ආනන්ද මෙමත්‍යේ මහනාහිමියන් විසිනි. 2) එස්. මහින්ද හිමියන් විසිනි.
 3) රේරුකානේ වන්ද්වීමල මහනාහිමියන් විසිනි. 4) පැලැනේ සිරි වැෂ්‍රයාණ මහනාහිමියන් විසිනි.

(ලකුණු 2x20=40)

සැලකිය යුතුයි.

- පළමු ප්‍රශ්නය අනිවාර්ය වේ.
- පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළත්ව ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න.
- පළමු ප්‍රශ්නයට ලකුණු 20 ක් ද, අනෙකුත් ප්‍රශ්න හතරට ලකුණු 10 බැඟින් ද හිමි වේ.

- (1) පාසල් පාදක තක්සේරුකරණයට අදාළව ඔබ පන්ති කාමරයේ දී සිදුකරන ලද ධර්ම සාකච්ඡාව ඇසුරු කර ගනීමින් පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- 1) ඔබ පන්තිකාමරයේ දී සිදුකළ ධර්ම සාකච්ඡාවට මාතෘකා වූ පෙළ පොතෙහි සඳහන් පාඩම කුමක් ද?
 - 2) ශ්‍රී ලංකා දීපය තුළ ජාතික, ආගමික, සංස්කෘතික හා සාමාජික නවෝදයක් ඇති කිරීමට බලපෑ එළිභාසික සිද්ධිය කුමක් ද?
 - 3) "වැවේන් දාගැබේන් පෝෂණය හා ආයිරවාදය මත පැවති ජනපදය ගමනි." ගමේ මුදුන් මල්කඩ ලෙස සැලකුවේ කුමන ස්ථානය ද?
 - 4) තිවිධ වෙළත්‍යයන්ගෙන් එකක් වූ දාගැබි වහන්සේට අමතරව බොද්ධයා ප්‍රජනීයත්වයෙන් සලකන අනිකුත් වෙළත්‍ය දෙක කුමක් ද?
 - 5) අනුරාධපුර යුගයේ ඉදි වූ දාගැබි දෙකක් හා වැවී දෙකක් නම් කරන්න.
 - 6) වාසි සංස්කෘතියන් සමග ශ්‍රී ලංකික ජනතාවගේ ප්‍රධාන රැකියාව වූයේ කුමක් ද?
 - 7) එදා ජනතාව බුද්ධ දහමේ ආහාසය ලැබීම නිසා වැළකුණු අධාරමික රැකියා දෙකක් ලියන්න.
 - 8) ශ්‍රී ලංකිකයන්ට ම ආවේණික වූ වැවයි දාගැබයි සංකල්පය නිසා ජනතාව තුළ වර්ධනය වූ සාරධර්ම හතරක් පෙන්වා දෙන්න.
 - 9) බුද්ධ දේශනාවට අනුව ආර්ථික හා ආධ්‍යාත්මික යන අංග දෙකින්ම පිරිහුණු ප්‍රද්ගලයා උපමා කර ඇත්තේ කවරෙකුට ද?
 - 10) ධර්ම සාකච්ඡා මගින් දහම් කරුණු ඉගෙන ගැනීමෙන් ඔබට ලැබෙන ප්‍රයෝගන දෙකක් පෙන්වා දෙන්න.

(ලකුණු 2x10=20)

- (2) "මට දැන් වයස අවුරදු අසුවක්. ඔය පදවිය වැඩ කරන්න ප්‍රශ්නවන් කෙනෙකුට දෙන්න" යනුවෙන් අනතිමානීව උත්තරීතර මහනායක පදවිය පවා ප්‍රතික්ෂේප කළ අතිප්‍රේෂණ බලංගොඩ ආනන්ද මෙමත්‍ය මහනාහිමියන්ගේ

වරිතය අපට බොහෝ ආදරු සපයයි.

- 1) අතිපූජ්‍ය බලංගොඩ ආනන්ද මෙමතේය මහ නාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් රවිත, මේ වන විට පිටපත් ලක්ෂයකට වඩා මුත්‍රණය කොට ඇති ප්‍රසිද්ධ ගුන්ථය නම් කරන්න. (ල.2)
- 2) උන්වහන්සේට ලැබුණු ගොරව නාම තුනක් ලියන්න. (ල.3)
- 3) අතිරැ බලංගොඩ ආනන්ද මෙමතේය මහනාහිමිපාණන් වහන්සේගේ වරිතයෙන් පාසල් ශිෂ්‍යයෙකු වන ඔබට ගතහැකි ආදරු පහක් ලියන්න. (ල.5)

(3) බොඳ්ධයාගේ අත්පොත වූ ධම්ම පදය සාර්ථක පිටිතයකට අත්වැළකි.

- 1) "තමාට අහිත පිණීස පවතින අයහපත් දේ කිරීම පහසුය. තමාට හිතකර වූ යහපත් දේ කිරීම අපහසුය" යන අදහස ඇතුළත් ධම්ම පද ගාචාව දේශනා කළේ කුවුරුන් මුල්කර ගෙන ද? (ල.2)
- 2) සුකරාති අසාඛුති..." යන ධම්ම පද ගාචාවේ ඉතිරි පද තුන සම්පූර්ණ කරන්න. (ල.3)
- 3) ශිෂ්‍ය පිටිතය සාර්ථක කර ගැනීම උදෙසා "ධම්ම පදය" ඇසුරින් ලබා ගත හැකි ආදරු පෙන්වා දෙන්න. (ල.5)

(4) "කය වවන දෙකේ සංවරය සිලයයි"

- 1) සිලයේ ප්‍රහේද දෙක වූ විරතිය හා සමාඛානය යනු කුමක්ද? (ල.2)
- 2) ත්‍රිකෝට්‍රි පාරිගුද්ධී සිලය නම් කරන්න. (ල.3)
- 3) සඳාවාරවත් සමාජයක පදනම සිලයයි. බොඳ්ධ දරුවකු ලෙස සිල්වත් වීමෙන් ඔබට ලැබෙන ප්‍රයෝගන පැහැදිලි කරන්න. (ල.5)

(5) දැඳක් වැනි වූ සමාජයේ යහ පැවැත්ම උදෙසා යුතුකම් ඉටු කිරීම තුළින් අයිතිවාසිකම් සුරුකෙන බව මුද්ධ දේශනාවෙහි පෙන්වා දෙයි.

- 1) සමාජයේ පිටත්වන සියලු දෙනා විසින් ඉටු කළයුතු යුතුකම් හා වගකීම් පිළිබඳ සඳහන් වන සුතුය කුමක් ද? එය දේශනා කළේ කුවුරුන් මුල්කරගෙන ද? (ල.2)
- 2) එම සුතුයේ සඳහන් පරිදි ස්වාමියා විසින් සේවකයාට කළයුතු යුතුකම් පහෙන් තුනක් ලියන්න. (ල.3)
- 3) මබ ආයතන ප්‍රධානීයෙකු නම් සේවකයන්ගේ ප්‍රසාදය දිනා ගැනීමට අනුගමනය කරන ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව පැහැදිලි කරන්න. (ල.5)

(6) අසීමිත ආගාවන් පෝදි බැඳෙන පිටත්වීම සසර ගමන දැරස කරවීමට හේතු වේ.

- 1) දුක්ඛ තිරේඛාරය සත්‍ය හෙවත් තිවන වූ දහමේ හඳුන්වා ඇත්තේ කෙසේ ද? (ල.2)
- 2) තෘප්ත්‍යාවේ ප්‍රහේද තුන කුමක් ද? (ල.3)
- 3) අධික තෘප්ත්‍යාවන් මිදි අල්පේච් සරල පිටිතයන් ගතකිරීමට මබ අනුගමනය කරන ක්‍රියා මාර්ග පහක් ලියන්න. (ල.5)

- (7) "වේතනාහං හික්ඛවේ කම්මං වදාම්. වේතයිත්වා කම්මං කරෝති, කායේන වාචාය මනසා."
- 1) බුදු දහමේ කර්මය පිළිබඳ ඉගැන්වෙන ඉහත සඳහන් පායයට අනුව යම් ක්‍රියාවක් කුසල හෝ අකුසල කර්මයක් වීමට තිබිය යුතු ප්‍රධාන ලක්ෂණය කුමක් ද? (ල.2)
 - 2) තිදෙළිරින් සිදු කෙරෙන අකුසල ක්‍රියා දහයකි. එම දස අකුසල් අතුරෙන් කයින් සිදුවන අකුසල ක්‍රියා තුන නම් කරන්න. (ල.3)
 - 3) අකුසල්වලින් වැළකි කුසලයෙහි යෙදීමෙන් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝගන පිළිබඳව විස්තර කරන්න. (ල.5)